

80965
3-415-п.в.

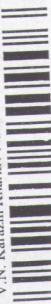
**ЗБІРНИК
ПІСЕНЬ
ВІТЧИЗНЯНОЇ
ВІЙНИ**

ХАРКІВ
1944

Ціна 50 грб.

1—

V.N. Karazin Kharkiv National University

00576291

6

Даруючи читачеві:
внз читів
8.ІІ-46
ІІІ к. фот. фану ХДУ

З Б І Р Н И К П І С Е Н Ь ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ

СКЛАДЕНО З ТВОРІВ КОМПОЗИТОРІВ ХАРКОВА
ДО РІЧНИЦІ ВИЗВОЛЕННЯ РІДНОГО МІСТА
ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

Центральна Научна
БІБЛІОТЕКА при ХДУ
Інв. № А86965

ВИДАВНИЦТВО
„СОЦІАЛІСТИЧНА ХАРКІВЩИНА“
ХАРКІВ 1944

ЗАМІСТЬ ВСТУПУ

Напередодні Вітчизняної війни Харківська Спілка Радянських Композиторів являла собою один з найміцніших творчих колективів на Україні, що складався з 36-ти композиторів та музикознавців.

Творчість та науково-музичні роботи харківських композиторів і музикознавців відіграли велику роль в зміцненні української радянської музики. Найрізноманітніші жанри та форми музичного мистецтва знайшли свій відбиток в творчості харківських композиторів. Тут ми знаходимо опери і симфонії, балети і музкомедії, камерно-інструментальну музику, романси і пісні, обробку музичного фольклору та багато іншого.

Коли спалахнула війна, харківські композитори змушені були залишити своє рідне місто. Велика любов до батьківщини і розуміння своєї відповідальності, як радянських митців, перед українським народом, піднесли творче натхнення харківських композиторів на самовіддану і інтенсивну працю над музичними творами, просякнутими почуттям запеклої зненависті до озвірілого ворога і прагненням до визволення рідної України спід гніту фашистських загарбників.

Композитори Мейтус і Рибальченко закінчили оперу „Гайдамаки“ за Шевченком на лібретто Бичка, в редакції Бажана. Цю оперу композитори почали ще в Харкові до війни в співробітництві з композитором Тіцем. Зараз опера „Гайдамаки“ готується до постанови в Київському Ордена Леніна Академічному театрі Опери та Балету.

Композитор Штогаренко написав кантату-симфонію „Україно моя“ з 4-х частин для хору, солістів та симфонічного оркестру. Твір цей представлено Оргкомітетом Спілки Радянських Композиторів СРСР на Сталінську премію.

Великий симфонічний твір „Поема про батьківщину“ написав композитор Борисов. Поема з'являється першою частиною симфонічної трилогії під назвою „Палаючій Україні“, над якою працює зараз автор.

Композитори Клебанов і Загранічний створили одноактну музичну комедію „Мій гвардієць“.

Слід відзначити роботу Клебанова і Штогаренка над музикою до кінофільму „Битва за нашу Советскую Україну“.

В галузі малих форм харківські композитори створили величезну кількість пісень, хорів, романсів і т. ін., присвячених темі Вітчизняної війни, а також працювали і працюють над записом і обробкою народних пісень Харківщини, створених за часи німецької окупації: Барабашов—„Полки наші Сталін веде“, „Клятва“; Загранічний—„На Донецькому просторі“; Гайдамака—„Дума про Богдана Хмеля“, „Ой, чого ви пожурились, степи України?“; „Батьку—„Де ти, моя донечка?“; Борисов—„За Сталіна, за Родину“, „Білоруська партизанська“; Клебанов, Вербовський—похідні марші для духового оркестру та інші.

Потрапивши під час евакуації до братніх національних республік Радянського Союзу, харківські композитори, з одного боку, значно збагатили свою музичну мову вивченням на місці музичного фольклору цих республік і, з другого боку, своєю творчістю внесли багато цінного в розвиток музичної культури братніх республік.

Треба також відзначити творчу роботу харківських композиторів у військових частинах.

Композитор Лебединець за свою роботу в Академії ім. Молотова та у військових частинах Середньоазіатської Військової Округи одержав звання заслуженого діяча мистецтв Узбекської РСР.

На конкурсі в Ашхабаді на похідну червоноармійську пісню Мейтус одержав першу премію, а Файнтух на конкурсі Середньоазіатської Військової Округи за свою стройову пісню „Зеленые фуражки“ одержав третю премію.

Повернувшись до рідного Харкова, наші композитори, ще з більшим піднесенням і творчим підйомом взялись до творчої праці. За короткий час поновлення роботи Спілки з'явилося багато творів, значне місце серед яких складають твори, присвячені визволенню Харкова: Лебединець—„Харківським дивізіям“; Тіц—„Навіки наш“; Гайдамака—„Пісня про Харків“; Дашевський—„Последня почесть“ (пісня пам'яті генерала Ватутіна); Нахабін—„Ой, поля, ви, поля“; Борисов—„Вперед в наступлення“.

За час відновлення роботи Харківської Спілки Композиторів члени Спілки—музикознавці—закінчили ряд цікавих науково-дослідницьких робіт. Так, наприклад, кандидат мистецтвознавчих наук, професор Міклашевський закінчив свою цікаву працю „Музичне життя Харкова“ від його заснування до наших часів.

Доцент Тюменева закінчила дослідницьку роботу на тему: „Чайковський і українська народна пісня“.

Цю збірку вибраних пісень Харківська Спілка Композиторів склала до річниці визволення Харкова від німецько-фашистських загарбників. До цієї знаменної роковини колектив харківських композиторів приходить, як що і не в тому складі, як це було до війни, але знову згуртований як і раніше, навколо Спілки Композиторів і сповнений творчого ентузіазму в ім'я Вітчизни, в ім'я перемоги над заклятим ворогом, яка вже не за горами.

ПОЛКИ НАШІ СТАЛІН ВЕДЕ

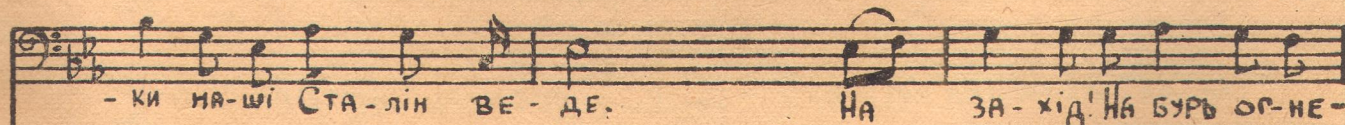
Слова А. Кондратенка

Муз. В. Барабашова

Moderato. *♩*

Moderato.

- Ві - і , Крізь сталь, що при-бо - я - ми б'є . Над

на- ми гвардій-ський наш пра-пор зо-рі - є і сла-ва безсмертна вста-

- є . Над на- ми гвардій-ський наш пра-пор зо-рі - є і

1. 2. 3. 4. сла- ва безсмертна вста-є . і сла- ва безсмертна вста-є .

ВАРІАНТ ПРИСПІВУ ДЛЯ ХОРУ.

Засніжені далі безкраї,
І сонце встає молоде.
В атаку на прокляті зграї
Полки наші Сталін веде.

На захід! На бурь огневії
Крізь сталь, що приборями б'є!
Над нами гвардійський наш прапор зоріє
І слава безсмертна встає.

Ідем ми у рідні простори,
Де даль од пожарів як мідь,
Туди, де Дніпро і де гори
Летить наше серце, летить.

На захід! На бурь огневії...

З пожарів встає Україна
Під небо, від бурі руде,
Бійця і достойного сина
Безжального месника жде.

На захід! На бурь огневії...

Ідем ми крізь бурю не даром
В атаку під лютим огнем,
За кров матерів і пожари
Фашистам відплату несем.

На захід! На бурь огневії...

...„ІДУТЬ ДИВІЗІЇ ХАРКІВСЬКІ“.

Слова і музика заслуж. діяча мистецтв УРСР А. Лебединця

Си - зо - кри - ли о -

- рел про - ле - тів че - рез го - ри про - мо -

- збл - но на - рад ю - го сла - вить в піснях.

О - жи - ва - ють за - му - че - ні

жи - ва - ють за - му - че - ні про - сто —

ри - ні про - сто - ри

му - че - ні про - сто - ри хар - ків знов на - ро - дивсь в пе - ре - муж -

ри

1. 2.

них бо ах. ах.

1. 2.

* Приспів. О- жи- ва- ють за- му- зе- ні

О- жи- ва- ють за- му- че- ні прос-то-ри

ри. ХАР-КІВ знов на-ро-дивсь в пе-ре-мож-

них бо-ях. 1. 2.

Сизокрилий орел пролетів через гори,
Громозвучно народ його славить в піснях.
Оживають замучені рідні простори,
Харків знов народивсь в переможних боях.

Здрастуй, Харків жаданий, Радянський назавжди,
Здрастуй, скривджений люд і Шевченківський гай!
Од великого Сталіна—генія правди
Ти вітчизну свою, щастя й волю приймай!

Зійшло Сонце на небі, клекочуть орлята,
Розбивають тумани, на захід летять.
Безпощадна і грізна, ой, буде розплата,
Бо багряні міста їм помститись велять.

Йдуть дивізії Харківські—сила гаряча
Переможно на захід у сьйві гряде
За свободу, за щастя, за усміх дитячий,
Ой, ту силу на бій рідний Сталін веде!

* Приспів для однородного хору. Виконуючи пісню жіночим хором, слід її транспонувати в сі-бемоль-мінор.

ПОСЛЕДНЯЯ ПОЧЕСТЬ

Слова М. Зенкевича

Муз. А. Дашевского

Умеренно медленно.

Бур- лит роз- ли- ва-ми вес- на, те -

Умеренно медленно.

чет по- ток ня- род- ный, но не оч- нет- ся он от сир

и для гро- зы по- ход- ной но не оч- не- тся
к соз- без- дьям доб- лестных и- мен к соз- бездьям до- блест-

он ат сна и для гро-зы во-ход-ной
-ных и-мен и ге-не-рал Ва-ту-тин.

Для повтор. Для окон.

Для повтор. Для окон.

Бурлит разливами весна,
Течет поток народный,
Но не очнется он от сна
И для грозы походной.

Не встанет он... О, сколько раз—
Про Харьков, Киев, Ровно—
Победный Сталинский приказ
Ему гремел любовно.

Герою почесть отдана,
Гремят, прощаясь пушки,
Сверкают славой ордена
На бархатной подушке.
Над ним в сиянии лучей
Кутузов и Суворов,
И ветер вдруг подул теплей
С донских степных просторов.

Пусть непробуден этот сон,
Пусть этот гром минутен,—
Но звездным взлетом вознесен
К созвездьям доблестных имен
И генерал Ватутин!

К Л Я Т В А

Текст М. Бажана

Муз. В. Барабашова

Maestoso

The musical score is written for voice and piano. It begins with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The tempo is marked *Maestoso*. The score is divided into three systems. The first system consists of two empty staves. The second system shows the piano accompaniment, with a forte (*f*) dynamic marking. The third system contains the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line: "В нас клят-ва є-ди-на і во-ля є-ди-на, є-". The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a more complex, syncopated pattern in the left hand.

ди-ний в нас кличі по-рив

ми сталь-ю з гар-ма-ти свин-

цемзка - ра-бі - на, роз - тро - щи - мо в пень во - ро - гів

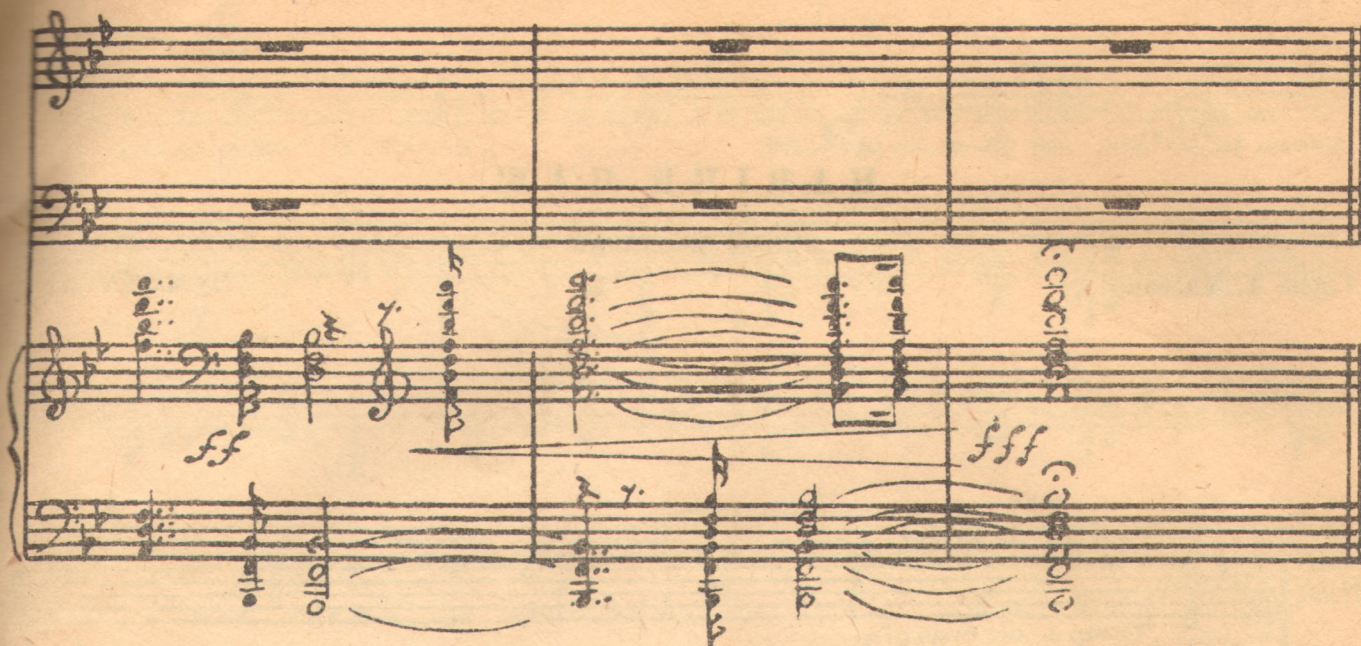

БО-Ю ЗВЕЛАСЬ БО-ГА - ТИРСЬ - КА ДРУЖИ-НА РА-ДЯНСЬКИХ НА-РО-ДІВ БРА-

ТІВ. НІ - КО - ЛИ, НІ - КО - ЛИ НЕ БУ - ДЕ ВКРА-Ї - НА РА-

БО - Ю НІ - МЕЦЬКИХ КА - ТІВ НІ - КО - ЛИ, НІ - КО - ЛИ НЕ

БУ - ДЕ ВКРА-І - НА РА - БО - Ю НІ - МЕЦЬКИХА - ТІВ.

В нас клятва єдина і воля єдина,
Єдиний в нас клич і порив,
Ми сталью з гарматів, свінцем з карабіна
Розстрошимо впень ворогів.
До бою звелась багатирська дружина
Радянських народів-братів—

Ніколи, ніколи не буде Вкраїна
Рабою німецьких катів. } 2 рази

Вкладає меча в руки вірного сина
Наш край, щоб цей меч пломенів,
Чекає на ката ганьба й домовина,
Де б чоботом він не ступив.
Роззявилась свастика паща зміїна,
Та гада розчавить наш гнів—

Ніколи, ніколи не буде Вкраїна
Рабою німецьких катів. } 2 рази

В нас клятва єдина і воля єдина,
Єдиний в нас клич і порив,
Сталева, незламна і мудра людина
Веде нас до грізних боїв.
Іде по шляху перемог батьківщина
Під прапором більшовиків—

Ніколи, ніколи не буде Вкраїна
Рабою німецьких катів. } 2 рази

НА ВІКИ НАШ

ПІСНЯ ПРО ХАРКІВ

Слова Т. Масенко

Музика М. ТІЦ

Tempo di marcia.

голос

Tempo di marcia.

ф-но

ff con fiducia

mf solo voce.

ЯК ТЕ-БЕ ВИ-СЛО-БИТЬ, ЯК ТЕ-БЕ ЗМІ-РЯТЬ РА-ДІТЬ НАЙБІЛЬ-ША МО-

-Я! ВПРАВ-АУ І СОН-ЦЕ НА-ВІ-КИ ПО-ВІ-РАТЬ

poco rall. *a tempo.*

ДРУ-ЗІВ МІЛЮ - НИ, ЯК Я. ЖЕР-ТВИ НА-РО-ДУ НЕ ДАР-МА, НЕ ДАРМА!

poco rall. *a tempo.*

ПО-ДВИГ НА-РО-ДУ ЦВІ-ТЕ! В НА-СТУ-ПІ АР-МІЙ,

cresc.

f. rall.

В НА-СТУ-ПІ АР-МІЙ СХО-ДИТЬ ЖИТТЯ ЗО-ЛО-ТЕ.

f. rall.

Темпо I. *meno f*

КЛИ-ЧЕМ О-КРИ-ЛЕ-НИМ, РА - ДО-СТІ ЗНА-МЕ-НЕМ ШИ-РИТЬ-СЯ ВІСТКА, ЯК

Темпо I.

meno f

МАРШ: *f* ХАР- КІВ НЕ-СКО-РЕ-НИЙ, ХАР- КІВ ПО-РА - НЕ-НИЙ ²

meno rall. ЗНОВ І НА ВІ-КИ ВЖЕ НАШІ. *allegro* СВІТ, ЩО ЙО-ГО МИ ЗДИ-

meno rall. *allegro*

-ТИН-СЬЯ ЛЮ-БИ-ЛИ, ТРУД НАШ ДІ-ЛА, ПО-ЧУТ-ТЯ.

cresc. МИ-НІ ВЕЇЄ ІЗ ГЛЮ-ХО-І МО-ГН-ЛИ СЯ - Є-ВОМ ВО-ЛІЙ ЖИТ-

cresc.

f Рого темпo

-ТЯ

СТВЕРДЖЕННЯМ ПРАВ-ДИ. ЩО ПРАВ-ДУ НЕ ВБИ-ТИ,

Рого темпo

ДУ-ШУ НА-РО-ДУ НЕ ВБИТЬ!

Кро-В'ю СЕР-ДЕЦЬ МИ НА-

ВЧИ-ЛИСЬ ЛЮ-БИ-ТИ

ТЕ, ЩО НЕ ВМІ-ЛИ ЛЮ-БИТЬ.

Темпo I.

КЛИ-ЧЕМ О-КРИ-ЛЕ-НИМ, РА-ДО-СТІ ЗНА-МЕ-НЕМ

Темпo I.

ши- рить-ся віст- ка як марш: Хар- ків не-око- ре- ним

Хар- ків по-ра- не-ний знов і на-ві- ки. вже наш!

sempre f.

scmprof

ff

atempo

Як тебе висловить, як тебе змірять,
Радість найбільша моя,
В правду і сонце навіки повірять
Друзів мільйони, як я.
Жертви народу не дарма, не дарма!
Подвиг народу цвіте
В наступі армій, в наступі армій
Сходить життя золоте.

Кличем окрилений, радості знаменем
Шириться вістка, як марш:
Харків не скорений,
Харків поранений
Знов і навіки вже наш.

Світ, що його ми з дитинства любили,
Труд наш, діла, почуття—
Нині встає із глухої могили
Сявом волі й життя,
Ствердженням правди—що правду не вбити,
Душу народу не вбити!
Кров'ю сердець ми навчилися любити
Те, що не вміли любити.

Кличем окрилений...